

Isumaginninnermut, Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Inatsisinillu
Atuutsitsinermut Naalakkersuisoqarfik
Departementet for Sociale Anliggender, Familie, Ligestilling og Justitsvæsen

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND



Til
Medlemmerne af Inatsisartut

Strategi og indsatsplanen for justitsområdet

Vedlagt er Naalakkersuisuts Strategi og indsatsplanen for justitsområdet, som beskriver og prioriterer de problematikker som justitsområdet i Grønland står over for. Strategi og indsatsplanen indeholder prioriteret liste over de forskellige opgaver som Naalakkersuisut ønsker forbedret på justitsområdet.

13-11-2017
Sags nr. 2017 - 10128
Akt. id. 6607354

Strategi og indsatsplanen skal fungere som Naalakkersuisuts formaliserede bidrag til et forsat godt samarbejde med den danske regering, og bliver sendt til Justitsministeriet.

Postboks 260
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 66 66
E-mail: iniian@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Med venlig hilsen

Sara Olsvig

Naalakkersuisoq for Sociale Anliggender, Familie, Ligestilling og Justitsvæsen

2017

Strategi og indsatsplan på justitsområdet



Naalakkersuisuts ønsker til forbedringer på
justitsområdet i Grønland
Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik
Oqartussat

Indhold

| | |
|---|----|
| Forord | 2 |
| Baggrund..... | 4 |
| Justitsområdet i Grønland..... | 4 |
| Kriminalitetssituationen..... | 6 |
| Strategi og indsatsplan..... | 9 |
| De menneskelige ressourcer..... | 11 |
| Bedre fysiske og digitale rammer..... | 15 |
| Et mere effektivt justitsvæsen | 19 |
| Styrket fokus på ofre, lovovertrædere og bestemte kriminalitetstyper..... | 25 |
| Prioritering af ønskede indsatser | 34 |
| Litteratur..... | 37 |

Forord

Naalakkersuisut fremlægger hermed en strategi og indsatsplan, der skal bane vej for et styrket fokus på justitsområdet.

Det fremgår af selvstyreloven, at justitsområdet er et af de sagsområder, som Grønlands Selvstyre kan beslutte at hjemtage. Justitsområdet er dog fortsat et dansk ansvarsområde, hvorfor det er den danske regering som er ansvarlig for varetagelsen af området.

Naalakkersuisut ønsker at arbejde henimod, at justitsområdet på sigt kan hjemtages. Det er dog Naalakkersuisuts holdning, at dette ikke kan komme på tale, før justitsområdet bringes på et tilfredsstillende niveau, som ikke er ringere end niveauet i Danmark. Nærværende strategi og indsatsplan er udarbejdet med respekt for ansvarsfordelingen mellem Grønland og Danmark, for så vidt angår justitsområdet, og er ment som et konstruktivt bidrag til forbedring af rammer og vilkår på justitsområdet.

For Naalakkersuisut at se vil en styrkelse af justitsområdet indebære et konstruktivt samarbejde mellem Grønland og Danmark. En styrkelse af justitsområdet vil også medføre et øget fokus på sagsområder, som Grønland har hjemtaget. Det drejer sig særligt om social-, sundheds- og uddannelsesområdet.

Fokusset på justitsområdet har været stort i 2016-2017. Grønlands Råd for Menneskerettigheder er sammen med Institut for Menneskerettigheder i deres statusrapport for 2016 fremkommet med en række anbefalinger, der sigter på en styrkelse af retssikkerheden. Advokatrådet har ligeledes taget initiativ til at fremkomme med anbefalinger til at styrke justitsområdet. Derudover kommer den kontinuerlige opfølgning på Retsvæsenkommissionens betænkning, der blev offentliggjort i 2004. Samlet set er der tale om omfattende forslag til forbedring af justitsområdet, som vanskeligt kan implementeres på én gang. Derudover peger nogle af anbefalingerne på strukturelle problemstillinger, som er væsentlige at bevare fokus på, men som ikke nødvendigvis alene løses ved at afsætte flere midler på Folketingets Finanslov. Det drejer sig bl.a. om manglen på kvalificeret personale, som i øvrigt også gør sig gældende på flere andre sagsområder.

Det politiske fokus på justitsområdet er særligt kommet til udtryk i 2017 med en høring om justitsområdet i Grønland i Folketinget på initiativ af Folketingets Retsudvalg. Efterfølgende har Folketinget behandlet et beslutningsforslag, som lægger op til en styrkelse af justitsområdet i Grønland. Endeligt har en forespørgselsdebat i Inatsisartut fundet sted, hvor temaet var, hvordan standarden på justitsområdet hæves til tilsvarende niveau som i Danmark. Dertil kommer en række beslutningsforslag om forslag til konkrete indsatser og fokusområder stillet af Inatsisartuts medlemmer, fx revision af våbenlovgivning, offerrådgivninger, kommunefogeder mv.

Justitsminister Søren Pape Poulsen har tilkendegivet, at justitsområdet bør styrkes. Justitsministeren har udtrykt ønske om, at forbedringerne bør ske i samarbejde med Grønlands Selvstyre med henblik på at sikre, at initiativerne kommer til at afspejle den grønlandske befolknings ønsker. Endelig efterspørges en prioriteret liste med Naalakkersuisuts ønsker til indsatser, der sigter på at styrke justitsområdet. Det er med udgangspunkt i den danske regerings invitation til samarbejde om justitsområdet i Grønland, at nærværende strategi og indsatsplan er blevet udarbejdet.

Naalakkersuisut ser ikke nærværende strategi og indsatsplan som en række ultimative krav, der stilles til den danske regering. Derimod bør nærværende strategi og indsatsplan opfattes som Naalakkersuisuts bidrag til en fælles udvikling af justitsområdet i Grønland.

Naalakkersuisut ser frem til et konstruktivt samarbejde om forbedring af forholdene på justitsområdet i Grønland.


Sara Olsvig

Naalakkersuisoq for Sociale Anliggender, Familie, Ligestilling og Justitsvæsen

Baggrund

Ansvar for justitsområdet er dansk og er ressortmæssigt placeret under justitsministeren. Justitsområdet omfatter *kriminalforsorg, politi og domstole*. Disse myndigheder spiller en væsentlig rolle for retssikkerheden og for, at samfundet kan fungere effektivt. Det er essentielt at borgerne har tillid til, at politiet griber ind ved lovovertrædelser, at domstolene er upartiske og kriminalforsorgen hurtigt sikrer, at domstolenes domfældelser føres ud i livet. Samtidig skal det sikres, at grundlæggende menneskerettigheder overholdes – både for ofre, pårørende og gerningspersoner.

Justitsområdet i Grønland

Synet på kriminalitet og straf i Grønland afviger på nogle områder fra kriminalitetsopfattelsen andre steder i verden. Denne opfattelse har påvirket centrale myndigheder og praksis på justitsområdet.

Lægmandssystemet ved domstolene

Domstolene i Grønland har traditionelt hvilet på et lægmandssystem, hvor dommere, forsvarere og anklagere ikke er uddannede jurister. Det er fortsat sådan, men grupperne har på forskellig vis gennemgået et uddannelsesforløb med henblik på at styrke deres faglige kompetencer og muligheder for at varetage deres arbejdsopgaver på en kvalificeret måde. Nogle vil mene, at det er betænkeligt, at retssager gennemføres uden brug af jurister. Imidlertid implicerer bosætningsmønstre, geografi og uddannelsesniveauer en række dilemmaer, hvor det eksempelvis kan være vanskeligt på en og samme tid at sikre et nærhedsprincip og et krav om juridisk uddannet personale.

Traditionelt og kulturelt har man støttet et system, hvor løsninger kunne findes i lokalsamfundet. Det er blevet værdsat, at de personer, som traf beslutninger i retssager, havde indsigt i stedlige og almene grønlandske forhold, herunder det grønlandske sprog og den grønlandske kultur. Dét som normalt betegnes som nærhedsprincippet. Naalakkersuisut ønsker ikke at lave grundlæggende om på dette, men ønsker at rette fokuset på efterlevelsen af centrale retssikkerhedsmæssige principper med det formål at sikre et retfærdigt domstolsvæsen.

Et grundlæggende princip i ethvert domstolsvæsen er ligestillingen mellem forsvarer og anklager, som betegnes ligestillingsprincippet eller *equality of arms*. Hensigten med dette princip er at sikre, at forsvarer og anklager har samme muligheder for at føre deres sag. Det kan fx være i form af retten til at føre vidner og adgang til relevante oplysninger. Den fremtidige indretning af domstolssystemet bør balancere almene retssikkerhedsprincipper overfor nærhedsprincippet i det omfang, det ikke allerede er tilfældet.

Synet på kriminalitet og straf

I Grønland findes en kriminallov i stedet for en straffelov, og det er ikke tilfældigt, at den bliver kaldt sådan. Den grønlandske kriminallov forholder sig ikke til straf og indeholder ikke strafferammer. I stedet omfatter kriminalloven en sanktionsstige med en række forskellige typer foranstaltninger, som retten kan vælge imellem. Det afspejler et andet syn på kriminalitet og straf end det, som kendes fra mange andre lande. Det grønlandske samfund ønsker, at der skal reageres på kriminalitet. Men det skal ske med hensyntagen til selve forbrydelsen såvel som den person, der har begået kriminaliteten. Formålet hermed er at medvirke til, at den dømte afholder sig fra ny kriminalitet. I hvert enkelt tilfælde vil det kræve, at retten afvejer behovet for

resocialisering over for selve lovovertrædelsen og hensynet til ofret. I grove lovovertrædelser har praksis vist, at hensynet til lovovertrædelsen er blevet vægtet tungere end ved mildere lovovertrædelser.

Flemming Balvig¹ offentliggjorde i 2015 undersøgelsen *Kriminalitet og retsbevidsthed – i Grønland* om den grønlandske retsbevidsthed. Undersøgelsen viser, at 77 pct. af befolkningen mente, at samfundet bør hjælpe og støtte gerningspersonen i sager om tyveri og vold, så han eller hun ikke gentager kriminaliteten. Til sammenligning vil det kun være 29 pct. i Danmark.

I tilfælde af anstaltsanbringelse mener 86 pct., at formålet hermed er at sikre, at gerningspersonen får stillet relevante behandlingstilbud til rådighed, fx i form af misbrugsbehandling, psykiatrisk behandling mv. Resocialisering fylder således meget i den grønlandske retsbevidsthed.

Landet uden fængsler

Der har ikke været for vane at bruge fængsler, sådan som den vestlige verden har haft tradition for i århundreder. I stedet har der været fokus på, at de domfældte skal bevare deres tilknytning til det omkringliggende samfund. Derfor blev anstalterne indrettet således, at de indsatte kunne fortsætte i deres arbejde eller undervisning i byen, men opholdt sig i anstalten om natten.

Den første åbne anstalt blev taget i brug i 1967, og i dag findes der 6 anstalter. I 2018 forventes den første lukkede anstalt at kunne tages i brug. I årtier har det været almindelig praksis, at forvaringsdømte blev sendt til Herstedvester Fængsel i Danmark. Denne praksis er blevet kritiseret for at stride imod det menneskeretlige princip om retten til familieliv.

Retsvæsenkommissionen

Over en årrække er der løbende blev igangsat tiltag og indsatser med det formål at forbedre organiseringen, vilkårene og rammerne på justitsområdet. Mest bemærkelsesværdigt er nedsættelsen af en retsvæsenkommission i 1994, som fik til opgave at undersøge retsvæsenet og komme med anbefalinger til organisering, opdatering af lovgivning mv. I 2004 udgav kommissionen sin betænkning, som strakte sig over syv bind, der bl.a. omfattede udkast til en ny retsplejelov og kriminallov, som trådte i kraft i 2010. Udover udkast til en ny retsplejelov og kriminallov, kom kommissionen med række anbefalinger, som den danske regering sammen med Naalakkersuisut fortsat arbejder på at vurdere og implementere.

Rådet for Grønlands Retsvæsen

På baggrund af retsvæsenkommissionens anbefalinger blev Rådet for Grønlands Retsvæsen oprettet i 2008. Formålet med rådet er at varetage koordinationen mellem Naalakkersuisut og rigsmyndighederne i forhold til kriminal- og retsplejelovgivningen, iværksættelse af forskning samt at følge de enkelte myndigheders funktioner og uddannelsesbehov.

Rådet består af centrale aktører på justitsområdet, herunder repræsentanter fra Grønlands Selvstyre, Justitsministeriet, Politimesteren i Grønland, Direktøren for Kriminalforsorgen i Grønland, Landsdommeren, Dommeren ved Retten i Grønland, repræsentant for Kredsdommerforeningen, et forskermedlem mv. Formanden for rådet er for tiden højesteretsdommer Jens Kruse Mikkelsen.

¹ Professor emeritus i retssociologi og kriminologi ved Det Juridiske Fakultet, Københavns Universitet

Kriminalitetssituationen

Ifølge Grønlands Politi blev der i 2016 indgivet 23 % flere anmeldelser af overtrædelser af kriminalloven/straffeloven i Grønland end i Danmark². En fjerdedel af alle anmeldelser af kriminalloven drejer sig om personfarlig kriminalitet. Der er 3 ½ gange flere anmeldelser om vold og 10 gange flere anmeldelser om sædelighedsforbrydelser end i Danmark. For Naalakkersuisut er disse tal alarmerende høje, og Naalakkersuisut mener, at der er behov for at igangsætte indsatser, der skal vende denne udvikling.

Unge, der begår eller er ofre for kriminalitet, er et område, som Naalakkersuisut ønsker at sætte særligt fokus på. Grønlands Politis Årsstatistik (2016) viser, at antallet af anmeldelser for overtrædelser af kriminalloven begået af personer under 18 år er faldende, hvilket Naalakkersuisut finder tilfredsstillende. For Naalakkersuisut er fokus på unge lovovertrædere centralt, da det er essentielt, at de unge bliver ledt væk fra en begyndende kriminel løbebane. Grønlands Politis Årsstatistik (2016) viser, at de lovovertrædelser, som unge under 18 år begår, er berigelseskriminalitet (61 %), drab og voldsforbrydelser (13 %), seksualforbrydelser (6 %) og kriminalloven i øvrigt (20 %).

Bag anmeldelserne står en gerningsmand og et offer, som hver på deres måde skal have støtte og hjælpe til at komme videre fra den kriminelle handling. Naalakkersuisut ønsker at sætte særligt fokus på vold, voldtægter og seksuelle overgreb mod børn. Fra flere forskellige undersøgelser i de seneste år er der fremkommet viden om befolkningens oplevede kriminalitet og de følgevirkninger, som Naalakkersuisuts ønsker at afhjælpe ved at igangsætte centrale indsatser i samarbejde med den danske regering og relevante samarbejdspartnere.

Vold

Retsbevidsthedsundersøgelsen (Balvig 2015) viser, at en ud af ni (11 %) af de adspurgte har følt sig udsat for vold og/eller alvorlige trusler inden for det seneste år. Til sammenligning kan det oplyses, at det i Danmark er en ud af tyve (5 %). Dermed er omfanget af den oplevede vold/trusler væsentligt højere i Grønland (Balvig 2015: 14-15).

I undersøgelsen *Børn i Grønland* (SFI 2009) fortæller 16 % af de adspurgte mødre, at de har været udsat for fysisk vold af deres nuværende eller tidligere partner (SFI 2009: 16). I en anden undersøgelse *Det svære ungdomsliv. Unges trivsel i Grønland 2011 – en undersøgelse blandt de ældste folkeskoleelever* sættes fokus på unge på 15 år fra 9. og 10. klassetrin. Undersøgelsen viser, at en ud af ti af de adspurgte unge har været vidne til grov vold mod deres mor inden for de seneste år. Endvidere viser undersøgelsen, at en ud af seks af de adspurgte unge har været udsat for vold fra mindst en af forældrene og en ud af ti har været udsat for grov vold fra mindst en af forældrene. Undersøgelsen viser også, at en ud af fire unge har været udsat for vold uden for hjemmet. Endeligt viser undersøgelsen, at de unge piger som udgangspunkt udsættes for vold i hjemmet, mens de unge drenge udsættes for vold uden for hjemmet (Pedersen & Bjerregaard 2011: 63).

² Grønlands Politis Årsstatistik (2016), jf. afsnit 1.2. Anmeldelser pr. 1000 indbyggere sammenlignet med Færøerne og Danmark, kriminalloven/straffeloven

Niveauet for vold – både generelt, men også blandt de unge - finder Naalakkersuisut alarmerende højt. Naalakkersuisut fremlagde i 2014 deres strategi- og handleplan mod vold, som udløber i 2017. Strategi- og handleplanen indeholder en række initiativer rettet mod fagfolk med det sigte at give volds ofre en bedre støtte, voldsudøvere bedre mulighed for behandling og en generel mere viden og information til de fagpersoner, der til dagligt arbejder med tværgående forebyggelse og behandling af vold.

Voldtægt

Retsbevidsthedsundersøgelsen (Balvig 2015) viser, at en ud af tyve af de adspurgte inden for de seneste fem år har følt sig udsat for voldtægt. Det er ifølge undersøgelsen fem gange så højt som i Danmark (Balvig 2015: 17). Endvidere viste undersøgelsen, at 33 % procent valgte at anmelde voldtægten. Det lyder i sig selv ikke af meget, men sammenlignet med Danmark (hvor 25 % anmelder voldtægten) er anmeldelsestilbøjeligheden i Grønland højere (Ibid.: 19).

Naalakkersuisut har med tilfredshed noteret sig, at Grønlands Politi har sat fokus på politiets interne processer vedrørende anmeldelse af voldtægter. Grønlands Politis tiltag kan dog ikke stå alene. Naalakkersuisut ønsker at sætte større fokus på voldtægter i form af mere forebyggende arbejde, mere viden om forholdene omkring voldtægt i Grønland og bedre mulighed for støtte og behandling. Der vil i den henseende være behov for et tæt samarbejde med særligt de sociale myndigheder i Grønland.

Seksuelle overgreb mod børn

Retsbevidsthedsundersøgelsen viser, at 22 % af alle adspurgte som børn er blevet tvunget til samleje, forsøg herpå eller anden seksuel krænkelse inden det fyldte 18 år. Mere end halvdelen af disse har oplevet seksuelle krænkelse mere end én gang (Balvig 2015: 19).

Undersøgelsen 'Unge i Grønland' (SFI 2015) fokuserede på de 18-25-åriges oplevelser med seksualitet og seksuelle overgreb. I undersøgelsen blev det fastslået, at 53 % af de unge kvinder og 32 % af de unge mænd havde haft deres første seksuelle samvær inden de fyldte 15 år (Ibid.: 30). Endvidere oplyste 6 % af kvinderne og 7 % af mændene, at de var 7 år eller yngre første gang de havde deres første seksuelle samvær (Ibid.: 29). Endeligt oplyser 22 % af kvinderne og 5 % af mændene, som havde anført, at de havde haft deres første seksuelle samvær inden de fyldte 15 år, at det ikke var deres ønske at gennemføre det seksuelle samvær (Ibid.: 36). Af undersøgelsen fremgår det også, at overgrebene typisk blev foretaget af fjernere familiemedlemmer, mandlige venner af familien og andre (Ibid.: 40). Undersøgelsen peger på, at de unge, som har været udsat for seksuelle overgreb som børn i højere grad end børn og unge, som ikke har oplevet seksuelle overgreb, udvikler et alkoholmisbrug som voksne, har overvejet eller forsøgt selvmord – og for kvindernes vedkommende i sjældnere tilfælde er i gang med en uddannelse efter folkeskolen (Ibid.: 78).

Naalakkersuisut erkender, at omfanget af seksuelle overgreb mod børn og unge er uacceptabelt stort, og det er nødvendigt, at samfundet klart melder ud, at det ikke kan accepteres. Derfor har Naalakkersuisut et vedvarende fokus på behandling af senfølger efter seksuelle overgreb blandt voksne i form af rejseholdet. I 2016 trådte nye regler om videoafhøring af børn og unge i kraft, som medfører en mere skånsom afhøringsmetode. Nærværende strategi og indsatsplan indeholder forslag, som sigter på at bidrage til en kontinuerlig indsats for at forbedre situationen. Naalakkersuisut følger løbende implementeringen af forskellige tiltag til at forbedre indsatsen for videoafhøring af børn og unge.

Strategi og indsatsplan

Udgangspunktet for strategien og indsatsplanen tager sit afsæt i de politiske drøftelser, der i de seneste år har sat fokus på at løfte standarden på justitsområdet i Grønland. I 2017 har der været en høring i Folketinget, et beslutningsforslag i Folketinget og en forespørgselsdebat i Inatsisartut. Fokus for alle tre tiltag har været forbedring af vilkårene på justitsområdet. Med udgangspunkt i de anbefalinger, som politikere og eksperter er kommet med, er listen over forslag til forbedringer lang. Justitsministeren har udtalt, at han gerne ser, at forbedringer på justitsområdet sker i samarbejde med relevante samarbejdspartnere – herunder Naalakkersuisut. På den baggrund har justitsministeren anmodet Naalakkersuisut om at komme med et udspil, som prioriterer de forskellige forslag.

Nærværende strategi og indsatsplan er derfor udarbejdet med udgangspunkt i den danske regerings anmodning om ønsker til at prioritere indsatserne. Forslag til indsatser er udarbejdet efter dialog med relevante samarbejdspartnere – herunder Rådet for Grønlands Retsvæsen - og med udgangspunkt i Retsvæsenkommissionens betænkning, statusrapporter om menneskerettighedssituationen i Grønland udarbejdet af Grønlands Råd for Menneskerettigheder og Institut for Menneskerettigheder samt Advokatrådets undersøgelse.

Behov for bredt samarbejde

Strategi og indsatsplanen er udarbejdet med respekt for, at justitsområdet forsat er et dansk ansvar, og det vil være regeringen, der i sidste ende beslutter, hvordan området varetages.

Det vil være den danske regering, der beslutter, hvorvidt forslagene til indsatser kan imødekommes. Såfremt den danske regering skulle beslutte, at alle eller nogle af forslagene til indsatser skal implementeres, vil det i flere tilfælde være hensigtsmæssigt at inddrage lokale samarbejdspartnere. Naalakkersuisut vil gerne bidrage til arbejdet. Der vil sandsynligvis være tilfælde, hvor Naalakkersuisut har indsigt i konkrete forhold, som vil bidrage til, at en indsats nemmere kan implementeres.

Justitsområdet kan ikke anskues isoleret og har en tæt sammenhæng med det sociale område, ligesom der også er en række snitflader til sundheds- og uddannelsesområdet. Ved flere af indsatserne vil det derfor være naturligt, at repræsentanter fra disse sektorområder bliver inddraget i relevant omfang. Endelig er der flere af indsatserne, som Naalakkersuisut vil være ansvarlig for, da indsatsen ligger på et hjemtaget sagsområde.

Indsatsplanen

Indsatsplanen er Naalakkersuisuts forslag til indsatser, som vil forbedre standarden på justitsområdet.

Forslagene til indsatserne er bygget op efter følgende fire fokusområder:

- De menneskelige ressourcer
- Bedre fysiske og digitale rammer
- Et mere effektivt justitsvæsen
- Styrket fokus på ofre, lovovertrædere og bestemte kriminalitetstyper

Forslagene er først delt ind efter fokusområde, hvorefter de prioriteres. Der vil være forslag til indsatser, som påhviler forskellige myndigheder, og flere af indsatserne vil derfor kunne igangsættes sideløbende. Det kræver naturligvis, at den danske regering vælger at imødekomme Naalakkersuisuts ønsker til forbedringer.

I tilknytning til hvert enkelt forslag til en indsats er anført en koordinerende myndighed. Dette er for at anskueliggøre Naalakkersuisuts opfattelse af ansvarsfordelingen mellem Grønland og Danmark. De forslag til indsatser, hvor Justitsministeriet er anført som koordinerende myndighed, bør ikke opfattes som om, at den danske regering bliver pålagt at implementere den konkrete indsats, men er blot et forsøg på at tydeliggøre Naalakkersuisuts opfattelse af ansvarsfordelingen. Samtidig er det hensigten, at relevante myndigheder hurtigt kan skabe sig overblik over, hvilke forslag til indsatser, de skal tage stilling til.

Naalakkersuisut foreslår, at den danske regering, når den har taget stilling til, hvilke indsatser den ønsker at igangsætte, etablerer et formaliseret samarbejde med repræsentanter fra Naalakkersuisut, som har til formål at sikre fremdriften i de ønskede indsatser.

Det er Naalakkersuisuts opfattelse, at indsatsplanen rummer en række indsatser, som vil tage en årrække at implementere. Af samme årsag er der ved hver enkelt indsats ikke anført et tidspunkt, hvor indsatsen bør være implementeret. I stedet foreslår Naalakkersuisut, at den danske regering, når har taget stilling til, hvilke forslag til indsatser, der kan imødekommes, udarbejder en realistisk arbejdsplan for at implementerede konkrete indsatser.

De menneskelige ressourcer

Justitsvæsnets personale løfter en stor og værdifuld samfundsmæssig opgave, som de skal anerkendes for. For Naalakkersuisut er det væsentligt, at personalet sikres rimelige arbejdsvilkår – herunder en realistisk normering af medarbejdere tilpasset arbejdsbyrden, relevante supervisions- og efteruddannelsesmuligheder samt retfærdige løn- og pensionsforhold. Ved at sikre fornuftige løn- og ansættelsesvilkår for justitsvæsnets medarbejdere øges sandsynligheden for at fastholde bærende medarbejdere og funktioner på justitsområdet Manglen på kvalificeret arbejdskraft er en generel udfordring i Grønland. Kompetenceniveauet hos justitsvæsnets personale er kontinuerligt blevet forbedret, hvilket Naalakkersuisut bifalder.

Naalakkersuisut anbefaler:

1. Samme lønvilkår i Rigsfællesskabet

Naalakkersuisut har noteret sig, at der er lønforskel mellem grønlandske og danske personalegrupper inden for justitsvæsnets institutioner. Det drejer sig bl.a. om politibetjente, anstaltsbetjente, kontorpersonale samt socialfagligt og juridisk personale. Problemstillingen er blevet drøftet med justitsminister Søren Pape Poulsen på et møde i maj 2017.

Naalakkersuisut har med tilfredshed noteret sig, at Justitsministeriet har påtaget sig opgaven med at beskrive løn- og ansættelsesforhold for forskellige personalegrupper inden for justitsvæsnets institutioner for henholdsvis grønlandske bosiddende og danske tilkaldte medarbejdere.

Naalakkersuisut understreger, at fødestedskriteriet blev afskaffet i 1991, og vil ikke acceptere, at politibetjente, anstaltsbetjente, kontorpersonale og andre personalegrupper får forskellig løn under samme arbejdsgiver.

Koordinerende enhed: Justitsministeriet

2. Analyse af forsvarernes arbejdsvilkår og retssikkerheden i kriminalsager

Det er Naalakkersuisuts opfattelse, at forsvarernes arbejdsvilkår og retssikkerheden i kriminalsager kan have svære kår. Naalakkersuisut foreslår derfor, at der gennemføres en analyse af forsvarernes arbejdsvilkår, herunder en vurdering af, hvordan det mest fleksible forsvarersystem sikres og hvordan retssikkerhedsmæssige principper sikres i kriminalsager. Det bør endvidere vurderes, om retsvæsenkommissionens anbefaling om styrkelse af forsvarerordningen virker i praksis. Her tænkes særligt på muligheden for henvisning til en advokat eller benyttelse af udenretlig rådgiver i de alvorlige og komplicerede sager.

Koordinerende enhed: Justitsministeriet

3. Autoriseret forsvarer som borgerligt ombud

At være autoriseret forsvarer er for mange en bibeskæftigelse ved siden af deres hovedbeskæftigelse. Naalakkersuisut er blevet bekendt med, at det for nogle autoriserede

forsvarere kan være en udfordring at få fri fra deres hovedbeskæftigelse for at varetage deres hverv som autoriseret forsvarer. Naalakkersuisut foreslår derfor, at det skal betragtes som borgerligt ombud eller kunne sidestilles med borgerligt ombud at være autoriseret forsvarer. På den måde sikres den nødvendige samfundsmæssige anerkendelse af hvervet som autoriseret forsvarer.

Koordinerende enhed: Justitsministeriet

4. Opnormering af juridisk personale ved Grønlands Domstole

Naalakkersuisut opfordrer til, at der skal afsættes yderligere personalemæssige ressourcer til Grønlands Domstole – herunder endnu en yderligere dommer til Retten i Grønland.

Koordinerende enhed: Justitsministeriet

5. Kredsdommerne skal have bedre mulighed for vejledning og supervision

For at sikre en høj kvalitet af sagsbehandlingen i kredsretterne skal kredsdommerne have mulighed for vejledning og faglig supervision i det omfang, det ikke allerede tilbydes.

Koordinerende enhed: Justitsministeriet

6. Juridisk efteruddannelse af kredsdommere

Naalakkersuisut anbefaler, at kredsdommerne får en juridisk efteruddannelse i form af en juridisk bachelorgrad.

Koordinerende enhed: Justitsministeriet

7. Landsforsvarerens virke evalueres efter et år

Naalakkersuisut bifalder, at der er udpeget en landsforsvarer. For at sikre at landsforsvarerordningen virker mest hensigtsmæssigt, bør landsforsvarerens virke evalueres efter et år. I evalueringen bør der tages stilling til, om der afsat tilstrækkelige ressourcer til at iværksætte relevante aktiviteter som fx uddannelse, og om arbejdsbyrden for landsforsvareren svarer til en halvtidsstilling.

Koordinerende enhed: Justitsministeriet

8. Styrkelse af anstaltsbetjentuddannelsen

Naalakkersuisut opfordrer til, at anstaltsbetjentuddannelsen styrkes – særligt set i lyset af behovet for nye kompetencer og færdigheder, der bliver nødvendige med ibrugtagningen af den nye anstalt i Nuuk. Det skal dog understreges, at der er behov for et generelt kompetenceløft også hos de anstaltsbetjente, som fortsat skal arbejde i de åbne anstalter.

Koordinerende enhed: Justitsministeriet

9. Evaluering af forsvareruddannelsen

Forsvareruddannelsen blev etableret efter vedtagelsen af den nye kriminal- og retsplejelov. Naalakkersuisut mener, at tiden er inde til at uddannelsen evalueres med henblik på at sikre, at uddannelsen indrettes mest hensigtsmæssigt. Evalueringen bør pege på forslag til forbedringer, såfremt evaluator måtte finde det nødvendigt.

Koordinerende enhed: Justitsministeriet

10. Normering af kommunefogeder

I bygderne er politiet repræsenteret ved en eller flere kommunefogeder, som er med til at skabe tryghed og sikkerhed. Når en lovovertrædelse finder sted i en bygd, er det kommunefogeden som tager hånd om situationen, indtil politiet kommer frem til bygden.

Desværre mangler der kommunefogeder i 15 bygder og i alt 25 kommunefogeder. Det kan skabe utryghed i lokalsamfundet, når borgerne ikke har sted at henvende sig for at anmelde lovovertrædelser.

I løbet af de senere år er vilkårene forbedret for kommunefogederne i form af bedre løn, uniformering, efteruddannelse mv. Det har dog vist sig kun at have en begrænset effekt på rekrutteringen af kommunefogeder.

Naalakkersuisut foreslår, at normeringen af kommunefogeder øges til minimum to kommunefogeder i samtlige bygder. Naalakkersuisut mener, at trygheden ved altid at være to i bygden vil have en positiv effekt på rekrutteringssituationen.

Koordinerende enhed: Justitsministeriet

11. Fornyset rekrutteringsindsats

Da der fortsat mangler kommunefogeder i 15 bygder, opfordrer Naalakkersuisut til en fornyet rekrutteringsindsats med henblik på ansættelse af kommunefogeder i de 15 bygder.

Det kan bl.a. ske ved at oplyse borgerne om kommunefogedrollen via fx radio mv. På den måde kan eventuelle misforståelser undgås. Det bør fx gøres klart, at både mænd og kvinder kan være kommunefogeder, da der i dag er et stort flertal af mænd blandt de eksisterende kommunefogeder.

Koordinerende enhed: Justitsministeriet

12. Udredning om muligheder for nytænkning af kommunefogedrollen

Naalakkersuisut foreslår, at der tages initiativ til at undersøge, om kommunefogedrollen med fordel kan nytænkes. I bygderne varetages forskellige opgaver af forskellige myndighedspersoner. Forslaget til indsatsen lægger op til, at det undersøges, om disse opgaver kan samles i en fuldtidsansat myndighedsperson. På den baggrund foreslås det, at der nedsættes en arbejdsgruppe, hvor relevante myndighedsområder er repræsenteret. Arbejdsgruppen vil få til opgave at vurdere om det kan lade sig gøre at etablere en sådan fælles myndighedsperson i bygderne. Såfremt arbejdsgruppen

anbefaler dette, bør arbejdet resultere i en konkret model, hvor der er taget stilling til praktiske, økonomiske og lovgivningsmæssige problemstillinger.

Koordinerende enhed: Naalakkersuisut

13. Kommunefogeder skal have adgang til relevante arbejdsredskaber

Naalakkersuisut bifalder, at det øgede fokus på kommunefogedernes arbejdsvilkår i de senere år har medført en højere løn og bedre uniformering. Det knytter kommunefogederne tættere sammen med Grønlands Politi, hvilket er en styrkelse for det samlede grønlandske politi, som kommunefogederne er en væsentlig del af.

Naalakkersuisut opfordrer til, at kommunefogederne skal have stillet relevante arbejdsredskaber fx computer og arbejdsmail, så det sikres at kontakten og sagsbehandlingen internt med Grønlands Politi kan ske fortroligt og med respekt for beskyttelse af personfølsomme oplysninger.

Koordinerende enhed: Justitsministeriet

14. Behovet for en styrkelse af anklagemyndigheden skal undersøges

For at sikre princippet om 'equality of arms' mener Naalakkersuisut, at det bør undersøges, om der er behov for et kompetenceløft af de anklagere, som møder i kredsretterne og som typisk vil være politibetjente. Det vil være relevant, hvis den danske regering imødekommer Naalakkersuisuts ønske om en styrkelse af kredsdommere og forsvarere.

Koordinerende enhed: Justitsministeriet

Bedre fysiske og digitale rammer

De fysiske og digitale rammer udgør på mange måder justitsvæsnets personale, klienter og borgernes dagligdag. Det er vigtigt, at personalet får stillet de nødvendige redskaber til rådighed til at kunne løse deres opgaver. På samme måde skal alle bygninger være i en forsvarlig stand og være indrettet på en hensigtsmæssig måde.

Der er i løbet af de seneste år sket væsentlige forbedringer for domstolenes bygninger, hvilket Naalakkersuisut er tilfreds med. Det er imidlertid Naalakkersuisuts opfattelse, at der fortsat er behov for at rette opmærksomheden på politiets og kriminalforsorgens fysiske rammer.

Den lovgivningsmæssige ramme spiller ligeledes en væsentlig rolle i det moderne justitsvæsen i Grønland. Det er derfor vigtigt, at forældet lovgivning opdateres, og at adgangen til lovgivningen forbedres mærkbart.

Naalakkersuisut anbefaler

De fysiske rammer

15. Øget opmærksomhed på justitsvæsnets fysiske rammer

Naalakkersuisut har med tilfredshed fulgt byggerierne af flere nye og moderne domstole. Der er fortsat detentioner, politistationer og anstalter, som flere steder er i en faldefærdig tilstand. Naalakkersuisut foreslår, at der skabes et overblik over behovet for renovering af bygninger - fx via en tilstandsrapport for samtlige bygninger på justitsområdet. Det er Naalakkersuisuts holdning, at de fysiske rammer skal forbedres til gavn for både medarbejdere, borgere og klienter, hvilket igen kan bidrage til at fastholde bærende medarbejdere på området

Koordinerende enhed: Justitsministeriet

16. Anstaltene indretning skal tage hensyn til de forskellige typer af indsatte

I dag rummer anstalterne tilbageholdte, domfældte og forvaringsdømte. De tilbageholdte vil typisk sidde under strengere forhold end domfældte. Hver af disse grupper kræver forskellige kompetencer fra de ansatte, ligesom der kan være visse udfordringer forbundet med, at anstalterne ikke er indrettet til at kunne rumme forskellige typer af indsatte.

Naalakkersuisut opfordrer til, at anstalterne indrettes med de nødvendige sikkerhedsforanstaltninger, som de forskellige typer indsatte kræver.

Koordinerende enhed: Justitsministeriet

17. Etablering af pladser til tilbageholdte

De tilbageholdte placeres i dag i de åbne anstalter, hvor de domfældte afsoner. Det har aldrig været hensigten med de åbne anstalter, at de skulle rumme tilbageholdte. Det giver nogle praktiske udfordringer i forhold til sikringen af de tilbageholdte, som typisk sidder under strengere forhold, end tilfældet er for de domfældte.

Problemstillingen er blevet drøftet i Rådet for Grønlands Retsvæsen. Rådet har foreslået, at der etableres egentlige pladser for tilbageholdte. Dette forslag støtter Naalakkersuisut.

Koordinerende myndighed: Justitsministeriet

18. **Kvinders vilkår i anstalterne**

De kvindelige indsatte udgør 13 %³ af det samlede antal indsatte i anstalterne. Naalakkersuisut anser kvinderne som en særligt udsat gruppe, der fortjener opmærksomhed.

Naalakkersuisut bifalder, at der i 2012 blev etableret et kvindeafsnit i anstalten i Nuuk. Det er den eneste anstalt, som har et kvindeafsnit, men kvinder fra andre anstalter kan overføres til Nuuk, hvis de selv ønsker det. Naalakkersuisut mener, at det bør bero på frivillighed, hvis kvinderne overflyttes til kvindeafsnittet i Nuuk. Naalakkersuisut støtter derfor den nuværende ordning.

Naalakkersuisut bifalder, at der i den nye anstalt vil være mulighed for at sektionere på det lukkede afsnit, således at kvinder kan afsone sammen. Der er dog endnu ikke taget stilling til, om der etableres en kvindeafdeling i det åbne afsnit. Naalakkersuisut opfordrer til, at der etableres et tilsvarende kvindeafsnit i mindst en åben anstalt og på den lukkede anstalt i Nuuk.

Koordinerende enhed: Justitsministeriet

19. **Lokale aftaler om tilbageholdelser i bygderne**

Grønlands Politi oplyser, at der tilbageholdes 1-2 personer i bygderne i hele Grønland om året. I de få tilfælde, hvor en person tilbageholdes, mener Naalakkersuisut ikke, at kommunefogederne skal tvinges til at tage de tilbageholdte med hjem i deres private bolig. Naalakkersuisut mener derimod, at der skal indgås aftaler mellem Naalakkersuisut, kommunerne og Staten om, hvor tilbageholdte kan anbringes sikkert og trygt i den lokale bygd. Det handler om at udnytte de bygninger, der allerede eksisterer, og som kan anvendes til en tilbageholdelse.

Naalakkersuisut bidrager gerne til at finde egnede lokaler i det omfang, det vurderes nødvendigt.

Koordinerende enhed: Justitsministeriet

Digitale rammer

20. **Adgang til effektive og driftssikre IT-systemer**

Naalakkersuisut mener, at personalet i alle justitsvæsenets myndigheder skal have adgang til relevante IT-systemer, så de kan løse deres opgaver på en effektiv måde, bl.a. med henblik på at modvirke ophobning af større sagsbunker. Domstolene bør i særdeleshed få adgang til bedre IT-systemer.

³ Opgjort pr. 30. juni 2017. Der kan være store udsving i tallene, da det afhænger af den belægsmæssige situation og den skiftende til- og afgang i anstalterne.

Koordinerende enhed: Justitsministeriet

21. Oprettelse af en grønlandsk retsinformation

For at højne den generelle retssikkerhed skal alle borgere kunne orientere sig om gældende lovgivning. Naalakkersuisut ønsker, at der oprettes en grønlandsk retsinformation, som indeholder lovgivning på hjemtagne og ikke-hjemtagne områder på grønlandsk og dansk.

Koordinerende enhed: Justitsministeriet & Naalakkersuisut

22. Etablering af en domsdatabase

Naalakkersuisut mener, at der bør etableres en domsdatabase med det formål at skabe mere åbenhed i retsplejen. På den måde vil relevante aktører inden for retsvæsnet og andre interesserede kunne danne sig et overblik over praksis inden for relevante sagstyper, herunder kriminal- og civilsager

Koordinerende enhed: Justitsministeriet

Lovgivning

23. Forældet lovgivning skal opdateres

Det lovgivningsmæssige efterslæb på justitsområdet er stort. Naalakkersuisut bifalder etableringen af Justitsministeriets Nordatlantenhed, som har sat tempo på udarbejdelsen af ønskede lovændringer. Naalakkersuisut ønsker, at lovgivningen kontinuerligt opdateres med udgangspunkt i Naalakkersuisuts ønskede prioriteringer.

Koordinerende enhed: Justitsministeriet

24. Folketingslove i stedet for kongelige anordninger på justitsområdet

Naalakkersuisut henstiller til, at der udarbejdes folketingslove i stedet for kongelige anordninger på justitsområdet. Når der udarbejdes kongelige anordninger i stedet for folketingslove er bemærkninger ikke en del af lovforslaget og oversættes dermed ikke til grønlandsk. Derudover fremgår intentioner og baggrund for at indføre lovændringerne i Grønland ikke.

Bemærkningerne er et væsentligt fortolkningsbidrag, som anvendes af store andele af personalet, der ikke har gennemført en juridisk uddannelse.

Når en kongelig anordning ikke kan undgås, bør relevant baggrundsmateriale (fx notater) offentliggøres og oversættes til brug for Naalakkersuisut og Inatsisartut.

Resumeet til lovoverslaget kan med fordel uddybes.

Koordinerende enhed: Justitsministeriet

25. Ny lovgivning bør formuleres i nemt sprog

I overensstemmelse med Retsvæsenkommissionens anbefalinger opfordrer Naalakkersuisut til, at lovgivningen på justitsområdet formuleres i et letlæseligt sprog, så bestemmelserne let kan anvendes af personer uden juridisk embedseksamen. Det øger endvidere sandsynligheden for en bedre oversættelse.

Koordinerende enhed: Justitsministeriet

Et mere effektivt justitsvæsen

Et moderne justitsvæsen forudsætter en logisk organisering af myndigheder og arbejdsopgaver samt effektive sagsgange. Der er behov for kontinuerligt at videreudvikle området i takt med, at vi bliver klogere på, hvad der virker, og hvad der virker mindre godt. Ved at fastholde et blik for de overordnede sammenhænge på justitsområdet samtidig med at have fokus på detaljen inden for bestemte problemstillinger tror Naalakkersuisut på, at det bedste og mest effektive justitsvæsen skabes.

Det kræver først og fremmest, at vi bliver klogere på justitsområdets forskellige aspekter, og at vi i højere grad evaluerer de indsatser, der sættes i gang. På den måde får vi bedre mulighed for på et sagligt grundlag at vurdere, om der er behov for justeringer af indsatserne.

Det officielle sprog i Grønland er grønlandsk, og det skal respekteres – også selvom retssproget både er grønlandsk og dansk. Sammen må vi sikre, at alle involverede borgere har mulighed for at følge med i deres egen sag på det sprog, de bedst forstår.

Indretningen af foranstaltningssystemet udgør en væsentlig forskel mellem det grønlandske og danske kriminalretlige system. Det betyder bl.a., at der i kriminalloven ikke findes foranstaltningsrammer, hvilket beror på en traditionel opfattelse af, at det primære formål med foranstaltningen er at hjælpe og støtte gerningspersonen til en kriminalitetsfri tilværelse. Det sker ved at give dommeren relativt vide beføjelser til selv at beslutte, hvilken sanktion der er mest passende til at indfri dette formål. Naalakkersuisut mener dog, at tiden er inde til – i samarbejde med befolkningen – at debattere og tage stilling til, om dette særlige foranstaltningssystem passer til vores moderne justitsvæsen.

Naalakkersuisut anbefaler

Viden om justitsområdet

26. Befolkningens viden om justitsområdet skal forbedres

Det er et fælles ansvar at sikre, at befolkningen har den grundlæggende viden om, hvordan justitsvæsen fungerer. Naalakkersuisut opfordrer til, at der udarbejdes informationsmateriale, som kan tilgås fra hjemmesider, og som kan anvendes i skoleundervisningen eller af interesserede borgere.

Naalakkersuisut foreslår, at Justitsministeriet står for udarbejdelsen af informationsmaterialet, mens Naalakkersuisut bliver ansvarlig for formidlingen af materialet.

Koordinerende myndigheder: Justitsministeriet & Naalakkersuisut (Justitsområdet)

27. Mere forskning om justitsområdet

Det er behov for mere viden om justitsområdet i Grønland. Naalakkersuisut har med interesse konstateret, at Justitsministeriets Forskningskontor og Direktoratet for Kriminalforsorgen i Danmark løbende offentliggør relevante undersøgelser på deres hjemmesider. En tilsvarende viden om justitsområdet i Grønland er tiltrængt. Naalakkersuisut foreslår, at den danske forskningsindsats fremover også omfatter forskning om justitsområdet i Grønland

Koordinerende enhed: Justitsministeriet

28. Adgang til statistiske oplysninger

Naalakkersuisut bifalder, at Grønlands Politi hvert år offentliggør deres årsstatistik, som giver et godt indblik i kriminalitetsudviklingen. Det vil være relevant for Naalakkersuisut at kunne orientere sig i andre myndigheders statistik. Det drejer sig bl.a. om oplysninger om domfældelse inden for bestemte kriminalitetstyper, sanktionstyper, recidiv mv. Disse bør så vidt muligt offentliggøres eller sendes til Naalakkersuisut til internt brug.

Koordinerende enhed: Justitsministeriet

29. Flere oplysninger på Grønlands Politis hjemmeside

Naalakkersuisut bifalder, at Grønlands Politi har fået en Facebook-side, der løbende orienterer om status på sager, der har relevans for befolkningen.

Naalakkersuisut efterlyser dog, at Grønlands Politis hjemmeside forsynes med overordnede informationer i lighed med de informationer, der findes på politi.dk. Hjemmesiden kunne endvidere suppleres med helt generelle oplysninger om, hvordan kriminalitet anmeldes, hvordan politiet håndterer sagen, sagsbehandlingstider, statistik, klagemuligheder mv.

Koordinerende enhed: Justitsministeriet

Sprog

30. Ensretning af centrale juridiske begreber

I forbindelse med udarbejdelsen af den nye kriminal- og retsplejelov blev der udarbejdet en terminologiliste med en fortegnelse over retlige begreber til brug for oversættelse. Terminologilisten er dog ikke blevet opdateret siden, udarbejdelsen af kriminal- og retsplejeloven var tilendebragt. Det giver en række forståelsesmæssige udfordringer i praksis, som ved flere lejligheder er blevet drøftet i Rådet for Grønlands Retsvæsen.

Det overordnede ansvar for ensretning af centrale juridisk begreber på justitsområdet er den danske regerings. Naalakkersuisut samarbejder dog gerne med relevante myndigheder i Grønland (herunder Grønlands Sprognævn) for at sikre, at arbejdet med ensretning af retlige begreber på grønlandsk og dansk genoptages.

Koordinerende enhed: Justitsministeriet

31. Relevante retsakter skal som udgangspunkt være på grønlandsk

Det officielle sprog i Grønland er grønlandsk, mens retssproget er både grønlandsk og dansk. Når en retssag skal behandles ved domstolene, er det retten som beslutter, om retssagen skal gennemføres på grønlandsk eller dansk.

Naalakkersuisut kender ikke til opgørelser, som illustrerer, hvor mange retssager der behandles på henholdsvis grønlandsk eller dansk. Udgangspunktet for Naalakkersuisut er, at langt de fleste grønlandere vokser op med grønlandsk som modersmål. Selvom en stor del af befolkningen mestrer dansk i dagligdagen, bør der være en særlig opmærksomhed på, at rets sproget kan være vanskeligt at forstå for almindelige borgere.

Det er et alvorligt brud på retssikkerheden, hvis sager behandles ved domstolene, og tiltalte ikke fuldt ud forstår rettsagens indhold. På den baggrund opfordrer Naalakkersuisut til, at centrale retsakter som udgangspunkt skal kunne findes på grønlandsk, såfremt dette ikke allerede er tilfældet.

Koordinerende enhed: Justitsministeriet

Foranstaltningssystemet og kriminalretlige foranstaltninger

32. Foranstaltningsrammer skal drøftes i samfundet og fastlægges politisk

Naalakkersuisut anser det for problematisk, at foranstaltningsniveauet i dag ikke fastlægges politisk. Det skaber en uigennemsigtighed om det faktiske niveau for bestemte kriminalitetstyper, hvilket gør det til et demokratisk problem.

Naalakkersuisut mener derfor, at tiden er inde til, at vi i samfundet diskuterer, hvordan det kriminalretlige system bedst indrettes, og om der bør indføres foranstaltningsrammer i kriminalloven. Det store fokus på resocialisering blandt befolkningen støttes af Naalakkersuisut, som ikke mener, at en evt. indførelse af foranstaltningsrammer er til hinder for bedre resocialisering af domfældte.

Naalakkersuisut foreslår på den baggrund, at det nuværende foranstaltningsniveau afdækkes, og at det samtidig undersøges, hvilke konsekvenser indførelsen af foranstaltningsrammer vil medføre. Endvidere bør befolkningens holdning til det nuværende foranstaltningsystem undersøges – herunder behovet for ændringer.

Naalakkersuisut vil planlægge borgermøder i udvalgte byer og igangsætte en oplysningskampagne om det nuværende system.

Koordinerende enhed: Naalakkersuisut (Justitsområdet)

33. Samfundstjeneste skal fremmes

Samfundstjeneste blev indført som en ny sanktionsform i forbindelse med vedtagelsen af den nye kriminallov, der trådte i kraft i 2010.

Naalakkersuisut har allerede anmodet Justitsministeriet om at ændre reglerne om samfundstjeneste (i overensstemmelse med tilsvarende regler i straffelovens bestemmelser om samfundstjeneste), for så vidt angår en forhøjelse af det mulige antal samfundstjenestetimer, en person kan idømmes.

Omfanget og udviklingen i samfundstjeneste bør undersøges med henblik på at afklare, om der er behov for justeringer i den gældende ordning.

Koordinerende enhed: Justitsministeriet

34. **Indførelse af forsøgsordning med fodlænke eller alternativ afsoning i hjemmet**

Muligheden for indførelse af en forsøgsordning med fodlænke har tidligere været drøftet – både af Retsvæsenkommissionen og siden hen på baggrund af et beslutningsforslag stillet i Inatsisartut. Dengang var det Justitsministeriets vurdering, at forsøgsordningen ikke kunne lade sig gøre, da de tekniske og geografiske forhold ikke gjorde en forsøgsordning med fodlænke mulig.

Naalakkersuisut ønsker, at vurderingen tages op på ny for at undersøge, om de begrundelser, Justitsministeriet dengang lagde til grund for ikke at indføre en forsøgsordning med fodlænke, fortsat er gældende. Den nye vurdering bør tillige indeholde en vurdering af, om *alternativ afsoning i hjemmet* kan lade sig gøre. Vurderingen bør endvidere inddrage viden om succesfulde ordninger med fodlænke eller alternativ afsoning i hjemmet fra andre dele af verdenen, som med fordel kan overvejes at indføres i Grønland.

Koordinerende enhed: Justitsministeriet

35. **Konfliktråd**

Naalakkersuisut ønsker, at der etableres en forsøgsordning med konfliktråd⁴ i overensstemmelse med Retsvæsenkommissionens anbefalinger og retsplejelovens § 319. Under behandlingen af udkast til retsplejeloven, opfordrede Inatsisartuts Lovudvalg til, at konfliktråd blev et supplement til foranstaltning for voksne domfældte, mens det skulle være et alternativ for de 15-17-årige. Naalakkersuisut støtter Lovudvalgets anbefaling og er i øjeblikket ved at tage stilling til et oplæg omkring konfliktråd, som er udarbejdet af Justitsministeriet.

Koordinerende enhed: Justitsministeriet

36. **Undersøgelse af konsekvenserne ved øget brug af straksdomme**

Mange retssager ender med en tilståelse, hvorfor anvendelsen af straksdomme vil kunne medføre hurtigere sagsgange. Omvendt vil anvendelsen af flere straksdomme sandsynligvis medføre, at færre personer bliver personundersøgt. Naalakkersuisut opfordrer til, at de praktiske og retssikkerhedsmæssige konsekvenser ved at anvendestraksdomme undersøges.

Koordinerende enhed: Justitsministeriet

⁴ Ifølge retsplejelovens § 319 kan justitsministeren efter drøftelse med Grønlands Hjemmestyre iværksætte en forsøgsordning med konfliktmægling. Begreberne konfliktråd og konfliktmægling er overlappende. Hvor konfliktmægling henviser til selve mæglingssituationen, betegner konfliktråd til modellen og organisering af mæglingssituationer i kriminalsager, hvor offer og gerningsperson mødes.

37. Afdækning af omfanget af tilbageholdelser

Naalakkersuisut foreslår, at omfanget af tilbageholdelser undersøges.

Koordinerende enhed: Justitsministeriet

Effektiv sagsbehandling

38. Fortsat fokus på sagsbehandlingstiderne ved Grønlands Domstole

Naalakkersuisut anerkender den særlige bunkebekæmpelsesindsats, som blev gennemført i 2014-2016. Naalakkersuisut anbefaler, at der kontinuerligt er fokus på sagsbehandlingstiderne ved Grønlands Domstole, så en lignende situation ikke opstår igen.

Koordinerende enhed: Justitsministeriet

39. De civile sager skal fortsat behandles ved Retten i Grønland

I forbindelse med bunkebekæmpelsesindsatsen blev de civile sager flyttet fra kredsretterne til Retten i Grønland. Justitsministeriet er i samarbejde med Domstolsstyrelsen i gang med at evaluere dette tiltag. Naalakkersuisut mener ikke, at de civile sager skal flyttes fra Retten i Grønland, før evalueringen er tilendebragt og Naalakkersuisut og Justitsministeriet har taget stilling til evalueringens resultater, samt før der er taget stilling til en opkvalificering af kredsdommeruddannelsen.

Koordinerende enhed: Justitsministeriet

40. Håndtering af alvorlige og komplicerede kriminalsager

Retsvæsenkommissionen anbefalede, at forsvarerordningen blev forbedret med det formål at styrke retssikkerheden i kriminalsager. Kommissionen havde fokus på, at de alvorlige og komplicerede kriminalsager i højere grad skulle leve op til de retssikkerhedsmæssige principper. I de alvorlige og komplicerede sager skulle de autoriserede forsvarere gøre brug af en udenretlig rådgiver, eller sagen skulle henvises til en advokat. Naalakkersuisut bifalder, at kommissionens anbefalinger nu er gældende ret.

Det er imidlertid Naalakkersuisuts opfattelse, at de muligheder, lovgivningen giver, ikke anvendes i tilstrækkeligt omfang. Naalakkersuisut opfordrer til, at de komplicerede og alvorlige kriminalsager henvises til en advokat, eller at de autoriserede forsvarere gør større brug af en udenretlig rådgiver.

Koordinerende enhed: Justitsministeriet

41. Effektivisering af vidnepligten

Det belaster sagsbehandling ved domstolene unødigt, når vidner ikke møder op, og sagen derfor må berammes på ny. Naalakkersuisut mener, at der må bedre og mere effektive indkaldelser til. Samtidig må det sikres, at vidner gøres opmærksom på den forpligtelse, der påhviler vidner at møde op, og hvilke konsekvenser det kan medføre at udeblive. Udeblivelser bør sanktioneres.

42. De grønlandske domstoles og Lov nr. 294 af 8. juni 1978 om Offentlige Myndigheders Registre

Finansministeriet ønskede at undtage domstolene i Grønland fra Anordning nr. 1238 af 15. oktober 2016 om ikrafttræden for Grønland af lov om behandling af personoplysninger med den begrundelse, at der var afdækket en række praktiske vanskeligheder ved at sætte loven i kraft for domstole i Grønland.

Den nuværende retsstilstand for domstolene i Grønland må anses som en hindring for at Grønland kan opnå en EU-godkendelse som sikkert tredjeland efter databekyttelsesforordningen art. 45.

Det er Naalakkersuisuts opfattelse, at Justitsministeriet snarest skal sikre, at disse praktiske vanskeligheder bliver løst, således at domstolene kan sikre en effektiv beskyttelse af de personoplysninger, domstolene behandler. Dette med henblik på, at Grønland kan benytte adgangen til en kongelig anordning af Lov nr. 410 af 27. april 2017 om retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger.

Styrket fokus på ofre, lovovertrædere og bestemte kriminalitetstyper

Traditionelt set har der i Grønland været et stort fokus på at hjælpe gerningspersonen tilbage til en kriminalitetsfri tilværelse. Det ønsker Naalakkersuisut ikke at lave om på. Men der skal samtidig være et langt større fokus på at støtte og hjælpe ofret. Det sker ved igangsættelse af en række tiltag, der i langt højere grad løbende holder ofret orienteret om sagens behandling ved den pågældende myndighed og bedre mulighed for støtte og vejledning. Samtidig skal der fortsat være fokus på, at gerningspersonen hjælpes på bedst mulig vis ved bedre behandlingstilbud og meningsfulde uddannelses- og beskæftigelsesaktiviteter.

Naalakkersuisut er bekymret over det alarmerende høje omfang af personfarlig kriminalitet, og vil derfor sætte særlig fokus på seksuelle overgreb mod børn samt vold og voldtægter. Formålet er, at færre mennesker udsættes for personfarlig kriminalitet – og det skal ske ved bedre oplysning og tidlig indsats. Vi ved, at mange af de personer, som begår personfarlig kriminalitet, er vokset op under svære, sociale vilkår. Det er derfor væsentligt, at den kriminalpræventive indsats i højere grad kobles sammen med det forebyggende, sociale arbejde.

Naalakkersuisut anbefaler

Styrket fokus på ofre

43. Kortlægning af anmeldelse til evt. domfældelse og løsladelse

Naalakkersuisut ønsker, at der skal være et større fokus på ofret, og det er derfor nødvendigt at vide mere om, hvordan forløbet efter grov personfarlig kriminalitet opleves af særligt ofrene, men også af myndighederne.

Naalakkersuisut foreslår, at der gennemføres en undersøgelse, der kortlægger forløbet fra anmeldelse til evt. domfældelse og løsladelse. En sådan undersøgelse vil kunne pege på, om der er tidspunkter i forløbet, som kræver en øget opmærksomhed, og som kan støtte ofrene bedre.

Koordinerende enhed: Justitsministeriet

44. Etablering af en offerrådgivning

Naalakkersuisut forbereder i øjeblikket etableringen af en voldsofferrådgivning i form af en telefonlinje. Hensigten med offerrådgivningen er, at ofre skal kunne henvende sig til rådgivningen for at få støttende psykologsamtaler og vejledning om erstatning, juridisk bistand, skadesanmeldelser ved forsikringselskaber mv.

Koordinerende enhed: Naalakkersuisut (Social- og justitsområdet)

45. Etablering af offervagter

Naalakkersuisut ønsker, at personer, der udsættes for personfarlige forbrydelser, skal kunne få akutte støttende samtaler med en psykolog umiddelbart efter hændelsen, hvis de ønsker det. Det er essentielt, at ofrene kan få kontakt til offervagten på alle tider af døgnet. Offervagten kan med fordel placeres i offerrådgivningen.

Koordinerende enhed: Naalakkersuisut (Social- og justitsområdet)

46. Juridisk information til voldsofre

Naalakkersuisut opfordrer til, at voldsofre skal have information om deres retsstilling. Det kan f.eks. være spørgsmål om erstatning i forbindelse med tab af erhvervsevne, mén, helbredsmæssige udgifter og ødelagte ejendomme eller i spørgsmål om økonomi, bolig, samvær og forældremyndighed efter brudte parforhold. Der skal fokuseres på voldsramtes mulighed for at blive informeret om rettigheder og muligheder for retshjælp. Erfaringer fra krise- og behandlingscenteret Illernit kan evt. anvendes i dette arbejde, som allerede yder en vis juridisk rådgivning til voldsofre.

Naalakkersuisut foreslår, at der udarbejdes relevant informationsmateriale målrettet ofre for personfarlig kriminalitet, som kan udleveres af politiet, offerrådgivningen og andre relevante myndigheder. Informationsmaterialet bør være tilgængeligt på både grønlandsk og dansk.

Koordinerende enhed: Justitsministeriet

47. Beskikkelse af bisiddere for forurettede

Retsvæsenkommissionen anbefalede i sin betænkning, at der skulle etableres en ordning med bisiddere til ofre for forbrydelser. Bisidderens rolle var at give ofret personlig støtte og vejledning. Det kunne bl.a. være i form af orientering om kriminalsagens forløb og adgangen til psykologhjælp, og ved at være til stede under politiets afhøring og i retten sammen med ofret.

Det er imidlertid Naalakkersuisuts opfattelse, at bisiddere kun i meget begrænset omfang beskikkes. Det skyldes sandsynligvis, at der findes få egnede bisiddere.

Naalakkersuisut mener imidlertid, at det er en væsentlig opgave, at forurettede får tilstrækkelig støtte og vejledning – særligt set i lyset af, at der ikke findes bistandsadvokater i Grønland. En mulig løsning kunne være, at der blev tilknyttet ansatte bisiddere, der var tilknyttet offervagten eller offerrådgivningen, etablering af hotline eller lignende.

Koordinerende enhed: Justitsministeriet & Naalakkersuisut (Justitsområdet)

48. Etablering af en offerfond

Der er i Danmark oprettet en offerfond, hvis formål er at hjælpe ofre for forbrydelser og trafikulykker. Det sker gennem tilskud til projekter og aktiviteter, der overordnet styrker viden om eller indsatsen til støtte for ofre for forbrydelser og trafikofre.

Fonden har mulighed for at finansiere sådanne projekter gennem et offerbidrag på 500 kr., som betales af lovovertrædere i sager, hvor der er begået kriminalitet af mere alvorlig karakter og ved grovere færdselsforseelser.

Offerfondens mulighed for at yde tilskud til projekterne gælder imidlertid kun i Danmark.

Naalakkersuisut ser gerne, at der etableres en offerfond i Grønland, eller den danske offerfond også får mulighed for at støtte projekter i Grønland.

Koordinerende enhed: Justitsministeriet

49. Øget information til ofre

For de fleste mennesker er politiets og domstolenes konkrete behandling af sager om personfarlig kriminalitet ukendt. Det er derfor vigtigt, at ofret bliver orienteret om det kommende forløb.

Naalakkersuisut mener, at det bør sikres, at personalet ved politiet og domstolene er klædt på til at tale med ofrene på en god måde. Selvom sager om vold, voldtægt og seksuelle overgreb mod børn for myndighederne kan være en rutinesag, vil sagen for ofret være unik og bør behandles som sådan af myndighederne.

Naalakkersuisut mener, at ofret skal:

- Oplyses om politiets behandling af sagen, såfremt det ikke strider mod efterforskningshensyn og tavshedspligten. Oplysningerne bør gives løbende (fx ved tiltalerejsning, berømmelse af domsforhandlingen – uanset om ofret indkaldes som vidne). Hvis politiet vælger at henlægge sagen eller ikke at rejse tiltale mv., skal ofret orienteres herom.
- Indkaldes ofret som vidne i sagen, skal han/hun på forhånd orienteres om, hvordan retssagen vil forløbe af en bisidder – eller af domstolen. Vidnet skal orienteres om, at han eller hun kan medbringe en støtteperson under retssagen.
- Ofret skal orienteres skriftligt om udfaldet af retssagen.
- Ofret skal kunne få juridisk bistand ved en offerrådgivning eller en retshjælpsorganisation.
- Dommeren skal kunne beslutte, at den tiltalte skal føres ud af retslokalet under ofrets forklaring.
- Politiet eller anklagemyndigheden skal på forhånd give retten besked om, at der bør tages særlige hensyn til et vidne.
- Ofret skal kunne blive underrettet om den domfældtes første uledsaget udgang fra anstalten, løsladelse, eventuelle undvigelse fra anstalten, og domfældtes medvirkning i tv- og radioprogrammer, eller portrætinterviews i dagblade.

Ofret skal altid kunne frabede sig at få ovenstående oplysninger.

De ovennævnte forslag er gennemført i dansk ret, ligesom de blev anbefalet af Retsvæsenkommissionen.

Koordinerende enhed: Justitsministeriet

50. Afklaring af ansvarsfordelingen i forhold til sundhedsbetjeningen af forvaringsdømte

Det er uafklaret, om sundhedsbetjeningen af de indsatte i Grønland er et grønlandsk eller dansk ansvar. Det giver praktiske og administrative udfordringer i forhold til at sikre, at de forvaringsdømte får den nødvendige sundhedsbehandling.

I forberedelsen af ibrugtagningen af den nye anstalt presser dette spørgsmål sig i særdeleshed på, da behovet for sundhedsbetjening for de forvaringsdømte forventes at være større end for de domfældte, der afsoner i anstalten. Naalakkersuisut drøfter løbende spørgsmålet med Sundhedsministeriet og Justitsministeriet i Danmark.

Naalakkersuisut opfordrer til, at afklaringen prioriteres, da det i sidste ende er de grønlandske indsatte, der kommer i klemme mellem de grønlandske og danske myndigheder.

Koordinerende enhed: Justitsministeriet & Naalakkersuisut

51. Den nye, lukkede anstalt skal indeholde tilsvarende behandlings- og beskæftigelsesmuligheder som i Herstedvester Fængsel

Naalakkersuisut har med tilfredshed fulgt byggeriet af den nye anstalt i Nuuk og ser frem til, at den kan tages i brug. Det er for Naalakkersuisut vigtigt, at det nuværende niveau for behandlings- og beskæftigelsesmuligheder udvikles sammen med forbedringerne af anstaltens fysiske rammer. Naalakkersuisut anbefaler, at behandlingsniveauet- og beskæftigelsesmulighederne for de forvaringsdømte ikke forringes i den nye, lukkede anstalt.

Koordinerende enhed: Justitsministeriet

52. Særlige hensyn til grønlandske forvaringsdømte i Herstedvester Fængsel

Der har i en årrække været fokus på de grønlandske forvaringsdømte, som afsoner i Herstedvester Fængsel. De sendes til Danmark langt væk fra deres familie uden at få at vide, hvornår de kan komme hjem igen. De forvaringsdømte er til Naalakkersuisuts tilfredshed blevet tilbudt en række særlige privilegier i form af grønlandsk mad, ugentlige telefonopkald til Grønland, grønlandsk gudstjeneste, besøgsrejser mv.

I 2019 forventes en ny, lukket anstalt at kunne blive taget i brug. Det bliver frivilligt for de forvaringsdømte, der allerede afsoner i Herstedvester Fængsel, om de ønsker at blive overflyttet til den nye anstalt i Nuuk, eller om de vil fortsætte deres afsoning i Danmark.

Naalakkersuisut mener, at den gruppe af forvaringsdømte, som vælger at blive i Danmark, fortsat skal kunne benytte de særlige ordninger, der gælder for de grønlandske indsatte i Herstedvester Fængsel.

Koordinerende enhed: Justitsministeriet

Livet i anstalten

53. Bedre behandlingsmuligheder for indsatte

Resocialisering er en essentiel del af den grønlandske retsbevidsthed. Behandlingsmuligheder kan med fordel indgå i de indsattes resocialiseringsforløb, såfremt dette vurderes relevant af kriminalforsorgens personale - med det formål at medvirke til, at de indsatte kan leve en kriminalitetsfri tilværelse, når de løslades.

Naalakkersuisut foreslår derfor, at spørgsmålet om betalingsforpligtelsen vedr. etablering af relevante behandlingstilbud som fx krænkerbehandling, misbrugsbehandling og psykologbehandling mv. afklares snarest muligt.

Koordinerende enhed: Justitsministeriet

54. Stærkere fokus på uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder

Resocialisering spiller en væsentlig rolle for retsbevidstheden i Grønland. Naalakkersuisut støtter op om initiativer, der bidrager til resocialisering, og mindsker risikoen for tilbagefald.

Naalakkersuisut anbefaler, at der etableres relevante beskæftigelses- og uddannelsestilbud i anstalterne med sigte på resocialisering af de indsatte. Det er væsentligt, at de færdigheder, de indsatte opnår i deres beskæftigelses- og uddannelsesforløb, er kompetencegivende, og bidrager til at fremme en kriminalitetsfri tilværelse efter løsladelse.

Naalakkersuisut opfordrer til et lokalt samarbejde mellem Justitsministeriet og relevante sagsområder i Grønland med henblik på at etablere egnede uddannelses- og beskæftigelsestilbud for indsatte og forvaringsdømte.

Koordinerende enhed: Justitsministeriet

55. Større fokus på overgangen fra indsat til (prøve)løsladt

Naalakkersuisut ønsker, at færre domfældte falder tilbage i kriminalitet, når de løslades. På den baggrund vil Naalakkersuisut tage initiativ til at undersøge behovet for nye prøveløsladelsesregler og -indsatser, som kan gøre overgangen fra indsat til prøveløsladt/løsladt nemmere, og som kan medvirke til mindre tilbagefald til kriminalitet.

Såfremt Naalakkersuisuts vurdering fører til forslag til initiativer, vil de blive præsenteret for den danske regering, som herefter kan tage stilling til, om Naalakkersuisuts ønsker til forbedring af prøveløsladelsesområdet kan imødekommes.

Koordinerende enhed: Naalakkersuisut (Justitsområdet)

56. Etablering af en forsøgsordning med mentorordning til indsatte i forbindelse med løsladelsen

Mentorordninger til indsatte i forbindelse med deres løsladelse har i flere lande vist at have en gavnlig effekt. Det er Naalakkersuisut's ønske, at en forsøgsordning med mentorordning til indsatte i forbindelse med løsladelsen afprøves i Grønland.

Koordinerende enhed: Justitsministeriet

57. Bedre koordinering af bistandsværger

Bistandsværger spiller en væsentlig rolle for de indsatte, der holder sig orienteret om deres tilværelse i anstalten og drager omsorg om deres velbefindende.

I dag er der så mange forskellige myndigheder involveret i bistandsværgearbejdet, at det kan være svært at gennemskue, hvilken myndighed der reelt har ansvaret for bistandsværgerne.

Der har været nedsat en arbejdsgruppe, som har beskæftiget sig med en række forhold i relation til bistandsværger. En af anbefalingerne drejer sig om central koordinering af bistandsværgearbejdet. Den anbefaling tilslutter Naalakkersuisut sig og ønsker, at der tages stilling til arbejdsgruppens øvrige anbefalinger, som ikke allerede er blevet implementeret.

Koordinerende enhed: Justitsministeriet

Bestemte kriminalitetstyper

Som det fremgår i afsnittet om baggrunden om justitsområdet, er kriminalitetsniveauet for højt i Grønland. Særligt den personfarlige kriminalitet bekymrer Naalakkersuisut sammen med den hash-relaterede kriminalitet. Naalakkersuisut ønsker desuden at rette en særlig opmærksomhed på forebyggelse og støtte til ofre såvel som gerningspersoner i forhold til seksuelle overgreb mod børn, vold og voldtægter.

Seksuelle overgreb af børn

Naalakkersuisut har et kontinuerligt fokus på seksuelle overgreb mod børn, og i det følgende præsenteres forslag til indsatser, som kan bidrage til den fremadrettede indsats.

58. Etablering af et behandlingstilbud rettet mod domsfældte krænker

Naalakkersuisut ønsker at nedbringe det store antal børn, der udsættes for seksuelle overgreb. Det sker bedst ved at sikre, at de personer, som krænker får den rette behandling og dermed øge sandsynligheden for, at de ikke krænker børn igen, når de løslades.

Koordinerende enhed: Justitsministeriet

59. Undersøgelse om krænker i anstalterne

For at kunne iværksætte de rette tilbud til de personer, der er dømt for seksuelle overgreb mod børn, er det nødvendigt at vide mere om de personer, som krænker. På den måde sikres det, at det er de rette tilbud, der etableres.

Koordinerende enhed: Justitsministeriet & Naalakkersuisut (Social- og justitsområdet)

60. Overvejelser om behov for lovændringer

Naalakkersuisut vil undersøge og overveje behovet for lovændringer i gældende lovgivning på justitsområdet såvel som på socialområdet i relation til forebyggelse og håndtering af sager om seksuelle overgreb.

Hvis Naalakkersuisut skulle konkludere, at der er behov for lovændringer på justitsområdet, vil disse forslag blive præsenteret for den danske regering, som herefter kan vurdere om Naalakkersuisuts ønsker kan imødekommes.

Koordinerende enhed: Naalakkersuisut (Social- og justitsområdet)

61. Prioritering af sager om seksuelle overgreb mod børn

Naalakkersuisut foreslår, at politiet prioriterer sager om seksuelle overgreb mod børn højt og behandler anmeldelserne inden for 24 timer, såfremt det lader sig gøre.

Kommunerne skal på tilsvarende vis behandle underretninger inden for 24 timer ifølge Lov om støtte til børns § 19.

Koordinerende enhed: Justitsministeriet

Forebyggelse

Hvis kriminalitetsniveauet skal nedbringes, er det nødvendigt med et stærkere fokus på kriminalitetsforebyggelse.

62. Det Grønlandske Kriminalpræventive Råd styrkes

Det Grønlandske Kriminalpræventive Råd blev etableret i forbindelse med vedtagelsen af den nye retsplejelov. Rådet skal medvirke til forebyggelse af kriminalitet ved bl.a. oplysning, erfaringsudveksling og rådgivning af de lokale SSPK-udvalg. Sekretariatsfunktionen varetages af Grønlands Politi og rådet består af relevante medlemmer fra politi, kriminalforsorg, Naalakkersuisut, KANUKOKA, frivillige organisationer, arbejdsgiverorganisationer og lønmodtagerorganisationer i Grønland.

Naalakkersuisut foreslår, at rådet styrkes med et selvstændigt og uafhængigt sekretariat, der kan udarbejde selvstændige undersøgelser om kriminalitetsudviklingen i Grønland. Rådet vil på den måde kunne yde uafhængig rådgivning til Naalakkersuisut, Inatsisartut, de grønlandske kommuner, den danske regering og andre relevante myndigheder. Det Grønlandske Kriminalpræventive Råd bør

særskilt tage stilling til, hvordan rådet kan understøtte kommunerne i deres kriminalpræventive indsats.

Rådet kan med fordel indgå et samarbejde med Det Kriminalpræventive Råd i Danmark. Modellen for omorganiseringen af rådet kan med fordel inspireres af det grønlandske børneråd. Medlemmer af rådet skal kunne udpeges mere effektivt, hvor det som udgangspunkt ikke kræver en lovændring at udpege et nyt medlem. Det vil gøre medlemsudpegningen mere effektiv i forbindelse med ressortændringer i Naalakkersuisut, eller når nye frivillige organisationer etableres, slås sammen eller nedlægges.

Koordinerende enhed: Justitsministeriet

63. Afdækning af det tværfaglige og kriminalpræventive samarbejde

Naalakkersuisut ønsker, at det tværfaglige og kriminalpræventive samarbejde bør afdækkes. Afdækningen bør både omfatte det generelle og konkrete niveau.

For det første mener Naalakkersuisut, at organiseringen på det forebyggende arbejde generelt bør afdækkes, og særligt bør det undersøges, om arbejdet kan organiseres bedre og smartere. I dag findes der en række af forskellige råd, nævn og udvalg, der hver på deres måde arbejder med forebyggelse. Det bør undersøges om disse forebyggelsesenheder med fordel kan lægges sammen i en samlet forebyggelsesenhed.

For andet mener Naalakkersuisut, at det kan være relevant at undersøge, hvordan det forebyggende, tværfaglige samarbejde virker i praksis. Afdækningen bør på den baggrund komme med anbefalinger til, hvordan det forebyggende, tværfaglige samarbejde mellem politi, kriminalforsorg, sundhedsvæsen, socialvæsen mv. kan styrkes. Det er særligt væsentligt, at der etableres en indsats overfor unge lovovertrædere, der kan vende den kriminelle løbebane den unge er på vej ud i.

Såfremt Naalakkersuisut skulle konkludere, at der er behov for justeringer inden for regelsættet på justitsområdet, vil forslagene blive fremsendt til den danske regering, som herefter kan vurdere om Naalakkersuisuts anmodninger vil kunne imødekommes.

Koordinerende enhed: Naalakkersuisut (Justitsområdet)

64. Undersøgelse om ungdomskriminalitet

Naalakkersuisut ønsker at rette opmærksomheden på ungdomskriminalitet. Hvis det høje kriminalitetsniveau skal mindskes, er det nødvendigt at sætte tidligt ind. Men der er behov for mere viden om de unge lovovertrædere. Naalakkersuisut foreslår derfor, at der gennemføres en undersøgelse om omfanget af ungdomskriminalitet, kriminalitetstyper og forslag til indsatser rettet mod unge lovovertrædere.

Undersøgelsens resultater vil kunne anvendes til at igangsætte konkrete indsatser.
Koordinerende enhed: Justitsministeriet & Naalakkersuisut (Social- og justitsområdet)

Prioritering af ønskede indsatser

Listen med forslag til indsatser er omfangsrig, og Naalakkersuisut er bevidst om, at alle indsatser ikke kan implementeres på én gang. I første omgang vil det være op til den danske regering at vurdere, hvorvidt de ønskede indsatser, som vedrører den danske regering, kan imødekommes. På opfordring fra den danske regering har Naalakkersuisut prioriteret indsatserne efter, hvordan Naalakkersuisut ønsker indsatserne igangsat. Nogle af indsatserne vil kunne igangsættes på samme tid, hvor andre vil være selvstændige projekter.

I det følgende vil Naalakkersuisut præsentere sine ønsker til forbedringer på justitsområdet i en prioriteret rækkefølge.

| Prioritet | Indsats | Indsatsnr. | Koordinerende myndighed |
|-----------|---|------------|-------------------------|
| 1 | Forældet lovgivning skal opdateres | 23 | Justitsministeriet |
| 2 | Folketingslove i stedet for kongelige anordninger på justitsområdet | 24 | Justitsministeriet |
| 3 | Ny lovgivning bør formuleres i nemt sprog | 25 | Justitsministeriet |
| 4 | Samme lønvilkår i Rigsfællesskabet | 1 | Justitsministeriet |
| 5 | Etablering af behandlingstilbud rettet mod domfældte krænkere | 58 | Justitsministeriet |
| 6 | Undersøgelse om krænkere i anstalten | 59 | Justitsministeriet |
| 7 | Overvejelse om behov for lovændringer | 60 | Naalakkersuisut |
| 8 | Prioritering af sager om seksuelle overgreb | 61 | Justitsministeriet |
| 9 | Øget opmærksomhed på justitsvæsnets fysiske rammer | 15 | Justitsministeriet |
| 10 | Analyse af forsvarernes arbejdsvilkår og retssikkerheden i kriminalsager | 2 | Justitsministeriet |
| 11 | Autoriseret forsvarer som borgerligt ombud | 3 | Justitsministeriet |
| 12 | Evaluering af forsvareruddannelsen | 9 | Justitsministeriet |
| 13 | Landsforsvarerens virke evalueres efter et år | 7 | Justitsministeriet |
| 14 | Anstaltens indretning skal tage hensyn til de forskellige typer af indsatte | 16 | Justitsministeriet |
| 15 | Etablering af pladser til tilbageholdte | 17 | Justitsministeriet |
| 16 | Kvindens vilkår i anstalterne | 18 | Justitsministeriet |
| 17 | Lokale aftaler om tilbageholdelser i bygderne | 19 | Justitsministeriet |
| 18 | Befolkningens viden om justitsområdet skal forbedres | 26 | Justitsministeriet |
| 19 | Foranstaltninger skal drøftes i samfundet og fastlægges politisk | 32 | Naalakkersuisut |
| 20 | Kortlægning af anmeldelse til evt. domfældelse og løsladelse | 43 | Justitsministeriet |
| 21 | Etablering af en offerrådgivning | 44 | Naalakkersuisut |
| 22 | Etablering af offervagter | 45 | Naalakkersuisut |
| 23 | Juridisk information til voldsofre | 46 | Justitsministeriet |
| 24 | Beskikkelse af bisiddere for forurettede | 47 | Justitsministeriet |
| 25 | Etablering af en offerfond | 48 | Naalakkersuisut |

| Prioritet | Indsats | Indsatsnr. | Koordinerende myndighed |
|-----------|--|------------|--------------------------------------|
| 26 | Øget information til ofre | 49 | Justitsministeriet |
| 27 | Håndtering af alvorlige og komplicerede sager | 40 | Justitsministeriet |
| 28 | Bedre koordinering af bistandsværger | 57 | Justitsministeriet |
| 29 | Afdækning af omfanget af tilbageholdelser | 37 | Justitsministeriet |
| 30 | Fortsat fokus på sagsbehandlingstiderne ved Grønlands Domstole | 38 | Justitsministeriet |
| 31 | De grønlandske domstole og Lov nr. 294 af 8. Juni 1978 om offentlige myndigheders registre | 42 | Justitsministeriet |
| 32 | Opnormering af juridisk personale ved Grønlands Domstole | 4 | Justitsministeriet |
| 33 | Kredsdommere skal have mulighed for bedre vejledning og supervision | 5 | Justitsministeriet |
| 34 | Konfliktråd | 35 | Justitsministeriet |
| 35 | Afklaring af ansvarsfordeling i forhold til sundhedsbetjeningen af forvaringsdømte | 50 | Justitsministeriet & Naalakkersuisut |
| 36 | Juridisk efteruddannelse af kredsdommere | 6 | Justitsministeriet |
| 37 | Styrkelse af anstaltsbetjentuddannelsen | 8 | Justitsministeriet |
| 38 | Normering af kommunefogeder | 10 | Justitsministeriet |
| 39 | Fornyset rekrutteringsindsats | 11 | Justitsministeriet |
| 40 | Ensretning af centrale juridiske begreber | 30 | Justitsministeriet |
| 41 | Udredning om muligheder for nytænkning af kommunefogedrollen | 12 | Naalakkersuisut |
| 42 | Kommunefogeder skal have adgang til relevante arbejdsredskaber | 13 | Justitsministeriet |
| 43 | Behovet for en styrkelse af anklagemyndigheden skal undersøges | 14 | Justitsministeriet |
| 44 | Bedre behandlingsmuligheder for indsatte | 53 | Justitsministeriet |
| 45 | Stærkere fokus på uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder | 54 | Justitsministeriet |
| 46 | Relevante retsakter skal som udgangspunkt være på grønlandsk | 31 | Justitsministeriet |
| 47 | Oprettelse af en grønlandsk retsinformation | 21 | Justitsministeriet |
| 48 | Etablering af en domsdatabase | 22 | Justitsministeriet |
| 49 | Mere forskning på justitsområdet | 27 | Justitsministeriet |
| 50 | Adgang til statistiske oplysninger | 28 | Justitsministeriet |
| 51 | Flere oplysninger på Grønlands Politis hjemmeside | 29 | Justitsministeriet |
| 52 | Samfundstjeneste skal fremmes | 33 | Justitsministeriet |
| 53 | Indførsel af forsøgsordning med fodlænke eller alternativ afsoning i hjemmet | 34 | Justitsministeriet |
| 54 | Undersøgelse af konsekvenserne ved brug af straksdomme | 36 | Justitsministeriet |
| 55 | Det Grønlandske Kriminalpræventive Råd styrkes | 62 | Justitsministeriet |
| 56 | Afdækning af det tværfaglige og kriminalpræventive samarbejde | 63 | Naalakkersuisut |
| 57 | Undersøgelse af ungdomskriminalitet | 64 | Justitsministeriet |
| 58 | De civile sager skal fortsat behandles ved Retten i Grønland | 39 | Justitsministeriet |

| Prioritet | Indsats | Indsatsnr. | Koordinerende myndighed |
|-----------|--|------------|-------------------------|
| 59 | Effektivisering af vidnepligten | 41 | Justitsministeriet |
| 60 | Den nye, lukkede anstalt skal indeholde tilsvarende behandlings- og beskæftigelsesmuligheder som i Herstedvester Fængsel | 51 | Justitsministeriet |
| 61 | Særlige hensyn til grønlandske forvaringsdømte i Herstedvester Fængsel | 52 | Justitsministeriet |
| 62 | Større fokus på overgangen fra indsat til (prøve)løsladt | 55 | Justitsministeriet |
| 63 | Etablering af forsøgsordning med mentorordning til indsatte i forbindelse med løsladelsen | 56 | Justitsministeriet |

Litteratur

Advokatrådet 2016: Rapport om retssikkerhed i Grønland

Balvig, Flemming 2015: Kriminalitet og retsbevidsthed – i Grønland

Betænkning 1442/2004: Den grønlandske retsvæsenkommission

Grønlands Råd for Menneskerettigheder og Institut for Menneskerettigheder 2016: Menneskerettigheder i Grønland – status 2016

Pedersen & Bjerregaard 2011: Det svære ungdomsliv. Unges trivsel i Grønland 2011– en undersøgelse blandt de ældste folkeskoleelever

SFI 2015: Unge i Grønland